

- at formidle viden om produktionsmetoder og økonomi, miljø- og ressourceforvaltning.
- at give direkte vejledning i konkrete valgssituationer vedrørende bedrifternes fremtidsmuligheder, herunder vedrørende ændring af driftsform, investeringer, erhvervsfremme- og erhvervsstøtteordninger,
- løbende at registrere og kontrollere tekniske og økonomiske data om den enkelte bedrift,
- at gennemføre analyser, afprøvninger m.v., under praktiske forhold,
- at fungere som bindeled mellem det praktiske erhvervs udøvere og forsknings- og forsøgsvirksomhederne,
- at formidle viden om ernærings- og forbrugsmæssige samt sociale forhold, samt
- at tilrettelægge uddannelses tilbud.

Af det samlede rådgivningspersonale på knap 1.700 personer inden for landbo- og husmandsforeningerne, hvortil der ydes statstilskud, er 126 ansat til varetagelse af specialrådgivning og udviklingsarbejde på landsplan. Af de lokalt ansatte godt 1.500 personer er godt 80 pct. ansat via landboforeningerne og knap 20 pct. via husmandsforeningerne.

Rammen for landboorganisationernes konsulenttjeneste på landsplan er Landbrugets Rådgivningscenter ved Århus, hvor landbo- og husmandsforeningerne i fællesskab har oprettet landskontorer inden for alle fagområder bortset fra driftsøkonomi og husholdning, hvori foreningerne har hver deres landskontor. Der arbejder ialt ca. 75 konsulenter og 70 assistenter på centret (personale med og uden statstilskud).

Landbrugets Rådgivningscenter varetager den landsdækkende konsulentvirksomhed ved at støtte de lokale konsulenter med viden og specialrådgivning, særlig i forbindelse med formidling af viden om forskning og forsøg. Endvidere varetages alle opgaver, der bedst løses centralt, af rådgivningscentret. Det drejer sig bl.a. om udvikling af nye metoder og materialer til det faglige arbejde, herunder udvikling af edb-systemer, samt koordinering af faglig virksomhed mellem organisationerne.

Tilskudsordningen administreres på Landbrugsministeriets vegne af Jordbruksdirektoratet.

3. Vurdering af det nuværende tilskudssystem.

Det nuværende statslige tilskudssystem rummer en række principper og fordele, som det er værd at holde fast ved og forbedre.

Det bygger for det første på en høj grad af selvforvaltning og medfinansiering fra brugernes side.

Dette giver mulighed for, at rådgivningen tilpasses i takt med ændringerne i jordbrugets behov.

Endvidere er det gældende system kendetegnet ved relativ administrativ enkelhed.

Det er vigtigt for den optimale udnyttelse af de samlede ressourcer, at der er et så tæt samarbejde mellem tilskudsmodtagerne, som muligt.

Samarbejdet har da også været stigende i de senere år. Således benyttes godt 1/3 af rådgivningspersonalet af landbo- og husmandsforeningerne i fællesskab. Det vil fremover være nødvendigt, at tilskudsmodtagerne i stadig større omfang arbejder sammen, idet også skovdrift, frugtavl m.v. bliver en integreret del af landbrugsproduktionen.

Det er derfor vigtigt, at tilskudsordningen tilskynder til et sådan samarbejde.

For at opnå det størst mulige udbytte af ordningen er det vigtigt, at en række ulemper i den nuværende ordning rettes, hvis rådgivningstjenesten skal blive i stand til at tilpasse sig fremtidens behov:

- det eksisterende system med tilskudsberettigede personalenumre har bidraget til at give en fordeling af konsulenter med statstilskud mellem fagområder og geografiske områder, som muligvis ikke svarer til det nuværende rådgivningsbehov,
 - den nuværende konsulentordning rummer et for ringe incitament til at tilgodese vækstområder og nye områder som f.eks. miljøforanstaltninger, økologi, alternative produktioner, niches etc.,
 - landbo- og husmandsforeningerne har inden for de nuværende rammer vanskeligt ved at løse tilpasningsproblemerne gennem omprioritering af de bestående personalenumre.
- Disse ulemper har sammenhæng med, at tilskudsgivningen for agronomer og dermed ligestillede foregår i hele numre. Det er altså ikke muligt at dele et løntilskud mellem flere konsulenter, eller anvende løntilskuddet til andre tilskudsberettigede aktiviteter.

4. Forslag til ændringer.

Det er af afgørende vigtighed, at landmanden føler, han får en så specialiseret og kvalificeret rådgivning som muligt.

Regeringen har overvejet, om midlerne til den statslige del af konsulenttjenesten bedre udnyttedes, hvis midlerne blev givet som kontant tilskud til landmanden, som så kunne købe sin rådgivning. Da en sådan ordning imidlertid ville betyde drastisk ændring af det nuværende statslige til-